

rejsselegitimation, visum m.v., jf. udlændingelovens § 40.

Ønsker udlændingen at medvirke til udrejsen, vil politiet om nødvendigt være udlændingen behjælpelig med løsningen af en række praktiske problemer, f.eks. planlægning af hjemrejsruten og fremskaffelse af rejsselegitimation. Udlændingen skal som udgangspunkt selv afholde udgifterne til udrejsen, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 2. pkt. Politiet vil opfordre udlændingen til at underskrive en "Erklæring om medvirken til udsendelse af Danmark", og der vil normalt ikke blive tale om iværksættelse af yderligere foranstaltninger over for sådanne udlændinge.

Nægter udlændingen at medvirke til udrejsen, herunder at underskrive erklæringen, har politiet efter de gældende bestemmelser i udlændingeloven en række instrumenter, der kan tages i anvendelse.

Er udlændingen ikke i besiddelse af de fornødne rejседokumenter, f.eks. pas og transitvisum, vil politiet søge at fremskaffe sådanne dokumenter ved henvendelse til hjemlandets eller et andet lands diplomatiske repræsentation her i landet eller i udlandet. Visse repræsentationer kræver, at udlændingen møder personligt op, førend udstedelse af de fornødne dokumenter kan ske. Ønsker udlændingen ikke at medvirke til at henvende sig på repræsentationen, kan politiet efter udlændingelovens § 40, stk. 3, 2. pkt., anmode retten om at bestemme, at udlændingen tvangsmæssigt skal fremstilles for repræsentationen. Endvidere kan politiet anmode retten om at bestemme, at udlændingens fingeraftryk kan videregives til repræsentationen, jf. udlændingelovens § 40, stk. 3, 2. pkt.

Efter udlændingelovens § 34, stk. 2, nr. 5, kan politiet pålægge udlændingen at give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter (meldepligt) hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse. Meldepligten kan anvendes systematisk, således at udlændingen om fornødent pålægges daglig meldepligt.

Efter udlændingelovens § 36, stk. 1, kan politiet, såfremt de i udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger, herunder meldepligt, ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for udsendelse af udlændingen, bestemme, at udlændingen skal frihedsberøves. Efter udlændingelovens § 37 skal en frihedsberøvet udlænding, der ikke forinden er løsladt, inden 3 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse fremstilles for retten, der tager stilling til frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse.

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 9, nr. 7, kan Udlændingestyrelsen bestemme, at udlændingen ikke skal have dækket sine udgifter til underhold bortset

fra kost, logi og sundhedsmæssige ydelser (den såkaldte madkasseordning). Som udgangspunkt får afviste asylansøgere dækket udgifterne til underhold af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1, dvs. at de pågældende får udbetalt et kontant beløb til dækning af kost-, tøj- og lommepenge. Madkasseordningen indebærer, at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser i form af kost-, tøj- og lommepenge, men alene modtager naturalieydelser i form af logi på et asylcenter og en madkasse og hygiejneartikler m.v. hver 14. dag.

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, kan Udlændingestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er undergivet styrelsens underholdsforpligtelse, skal tage ophold på et asylcenter, uanset om udlændingen selv har tilstrækkelige midler til sit underhold.

Når grundlaget for udrejsen er til stede, kan politiet i medfør af udlændingelovens § 30, stk. 2, om nødvendigt udsende udlændingen under anvendelse af tvang.

2.2. Arbejdsgruppen vedrørende udsendelse af afviste asylansøgere og udlændinge, der er udvist ved dom

Integrationsministeren nedsatte i juni 2002 en arbejdsgruppe, der bl.a. skulle fremkomme med konkrete forslag til, hvilke instrumenter der kan og bør tages i brug for at sikre, at afviste asylansøgere og udlændinge, der er udvist ved dom, kan udsendes og bliver udsendt til hjemlandet.

Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter fra Udlændingestyrelsen (formand), Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Rigspolitiet og Flygtningenævnet. Arbejdsgruppen afgav i oktober 2002 en redegørelse med titlen "Redegørelse fra Arbejdsgruppen vedrørende udsendelse af afviste asylansøgere og udlændinge, der er udvist ved dom". Der henvises til redegørelsen for en nærmere beskrivelse af arbejdsgruppens arbejde. Redegørelsen er sendt til Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik (Folketingsåret 2002-2003, alm. del – bilag 104).

Arbejdsgruppen foreslår, at der indføres en ny procedure for udsendelse af afviste asylansøgere, der skal sikre større konsekvens i udsendelsesarbejdet. Den foreslåede nye procedure og de enkelte elementer heri beskrives i afsnit 2.3. Enkelte af de elementer, der indgår i den foreslåede nye procedure, har allerede hjemmel i udlændingeloven, men den foreslåede nye procedure sætter disse elementer ind i en helhed.

Endvidere anbefaler arbejdsgruppen en række yderligere tiltag, der kan lette udsendelsesbestrebelsene. Disse forslag er beskrevet i afsnit 2.4.